

РЕШЕНИЕ

№ 4918

гр. София, 06.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в
публично заседание на 29.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **7790** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Подадена е жалба от А. М. Б. срещу Решение № 2153-21-159/10.06.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 21252194543 от 24.03.2025г.(посочено в жалбата като разпореждане от 01.05.2025г.) на ръководителя на „ПО“ при ТП на НОИ С. град.

В жалбата се твърди, че обжалваното решение е незаконосъобразно, тъй като преди изтичане на срока на последното влязло в сила експертно решение, жалбоподателката не е получавала служебно повикване за преосвидетелстване; по своя инициатива е подала заявление за преосвидетелстване на 30.09.2024г. в РКМЕ С., което с оглед новата система на работа на ТЕЛК е изпратено на ТЕЛК П.; в резултат на това е издадено ЕР на ТЕЛК № 90358/24.02.2025г., от което жалбоподателката не е доволна и е обжалвала пред НЕЛК. През месец май 2025г. узнава за издаденото разпореждане № 21252194543 от 24.03.2025г. на ръководителя на „ПО“ при ТП на НОИ С.-град, което обжалва пред директора на ТП на НОИ С. -град. За постановеното решение във връзка с жалбата намира, че не е законосъобразно, тъй като фактическите му изводи не са съобразени с разпоредбата на чл.96, ал.1, т.5 вр. ал.2 КСО и чл.98, ал 7 КСО.

В съдебно заседание жалбоподателят поддържа жалбата си на посочените в същата основания. В депозираните писмени бележки излага подробни съображения, че ответникът не е доказал надлежно повикване за преосвидетелстване към 01.10.2024г., че няма прекъсване между изтичането на срока на освидетелстване с последното влязло в сила ЕР на ТЕЛК и подаденото от

жалбоподателката заявление; че жалбоподателката няма вина за закъснението при издаване на ЕР № 90358/24.02.2025г. на ТЕЛК П.; че не е спорно обстоятелството, че тя е подала заявление за преосвидетелстване на 30.09.2024г. и че доколкото ЕР № 90358/24.02.2025г. на ТЕЛК П. не е влязло в сила поради обжалване, валидността на последното издадено експертно решение следва да се удължи до издаване на ново експертно решение.

Според процесуалния представител на директора на ТП на НОИ жалбата следва да се отхвърли. В депозирани писмени бележки посочва, че страните нямат спор по фактите и срока на отпуснатата на жалбоподателката пенсия, като изготвеното ЕР на ТЕЛК № 90358 от 24.02.2025г., което е получено в ТП на НОИ на 04.04.2025г., не е било известно на административния орган при постановяване на оспореното разпореждане; оспорва се и претенцията на жалбоподателката за приложение на чл.98, ал.7 КСО.

СГП не е встъпила в процеса.

Съдът, след като обсъди възраженията на страните и доказателствата по делото и намери за установено следното:

Жалбоподателката е подала заявление вх.№ МП 46653/09.04.2015г. /л.9/ до директора на ТП на НОИ, с което е поискала да и бъде отпусната лична пенсия за инвалидност. С разпореждане № [ЕГН] от 29.04.2015г. на длъжностно лице по „ПО“ исканата лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване е отпусната на осн. чл.74 ал.1 КСО, считано от 19.09.2014г. със срок до 01.03.2018г.- срока на инвалидност, определен от органите на медицинската експертиза (л.41)

След отпускане на пенсията и въз основа на представени експертни решения при преосвидетелстване на органите на медицинската експертиза, срокът за изплащането на получаваната пенсия е продължаван до 01.04.2021г. и до 01.10.2024г. Последният срок е даден с Разпореждане № [ЕГН] от 15.11.2021г. на ръководител „ПО“. Разпореждането е съобразено с определения с ЕР на ТЕЛК № 3830/171/15.10.2021г. срок до 01.10.2024г. /л.48/

С последващо Разпореждане № 21252194543 от 24.03.2025г. /л.51/ на ръководителя на „ПО“ при ТП на НОИ С. град на осн. чл. 96, ал. 1, т. 5 вр.ал.2 от КСО получаваната от А. М. Б. лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 от КСО била прекратена, считано от 02.10.2024г. Изложените в разпореждането мотиви са, че след изтичане на срока на трайно намалената работоспособност/ вид и степен на увреждане в териториалното поделение на НОИ не е постъпило ново експертно решение за редовно преосвидетелстване на лицето от органите на медицинската експертиза. Разпореждането е връчено на жалбоподателката и в законния срок тя е подала жалба срещу него пред директора на ТП на НОИ, с която иска да се отмени разпореждането и изплащането на инвалидна пенсия да бъде възобновено, тъй като закъснението при преосвидетелстване не е по нейна вина, тъй като не е била извикана за него и едновременно с това тече производство по обжалване на експертното решение пред НЕЛК.

С оспореното решение на директора на ТП на НОИ С.-град жалбата ѝ е оставена без уважение. За да приеме жалбата за неоснователна административният орган се е позовал на разпоредбата на чл.30, ал.3 от НПОС (в ред. Дв.бр.49 от 2018г.: „преосвидетелстването на лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане се извършва до изтичането на срока, за който е отпусната пенсията, след служебно повикване. Когато преосвидетелстването се извършва до първо число на месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и при предсрочно преосвидетелстване по молба на пенсионера, пенсията се определя в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца на преосвидетелстването. Когато преосвидетелстването е извършено в месеца, през който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и след това, не по вина на лицето, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от срока, до който е

била отпусната) и чл.96, ал.1, т.5 и т.4 КСО (пенсията се прекратява с разпореждане на длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, когато: 4. отпадне основанието за получаването и; 5. (нова - ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) когато пенсионерът не се яви за преосвидетелстване от органите на експертизата на работоспособността, след като е служебно повикан.)

Посочено е, че на 04.04.2025г. в ТП на НОИ С.- град е постъпило ЕР на ТЕЛК № 90358/24.02.2025г., в което при преосвидетелстване на жалбоподателката, органите на медицинската експертиза са определили 36% ТНР и срок на инвалидност- 01.02.2027г., като тази експертиза е обжалвана пред НЕЛК.

Административния орган се е позовал на цитираните норми, според които пенсия за инвалидност се определя при определен от органите на медицинската експертиза процент ТНР 50 и над 50 на сто за определения от същите с експертно решение срок на инвалидността. Законодателят е регламентирал и реда за преосвидетелстване на лицата, като в хипотезата на отпаднало основание за получаване на пенсията същата се прекратява. Посочил е, че образуваното административно производство по реда на чл.112 от Закона за здравето против ЕР на ТЕЛК № 90358 от 24.02.2025г. на НЕЛК по повод обжалването му се явява преюдициално по отношение на пенсионния орган. До окончателното произнасяне на НЕЛК и/или АССГ, компетентния пенсионен орган по чл.98, ал.1 КСО не може да се произнесе по правото на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване и нейния размер, т.к. липсва произнасяне на органите на медицинската експертиза или на съда по оценка работоспособността, която да е 50 или повече от 50 на сто трайно намалена работоспособност.

От представеното от жалбоподателката ЕР № 90358/38 от 24.02.2025г. на ТЕЛК П. се установява, че същото е постановено по инициатирано от Б. преосвидетелстване със заявление от 30.09.2024г. С посоченото ЕР е определена 36% трайно намалена работоспособност. Посоченото експертно решение е обжалвано пред НЕЛК, която с ЕР № 93008/145 от 04.09.2025 е отменила ЕР на ТЕЛК по оценката, като е определила 42% трайно намалена работоспособност. Решението на НЕЛК г-жа Б. е обжалвала пред АССГ с жалба вх. № 000359/23.10.2025г., във връзка с която съдът установи, че е образувано адм. дело 11699/25г. Междувременно, с Акт за оттегляне на експертно решение № 93008/04.09.2025, изпратен до АССГ на 05.11.2025г., специализираният състав на психични, вътрешни и сърдечно-съдови заболявания при НЕЛК е решил да съобрази жалбата на г-жа Б., да признае нейната основателност и на осн. чл.156, ал.1 от АПК да оттегли изцяло ЕР № 93008/04.09.2025г.

По делото е представена и приета административната преписка.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното: оспорването, като направено от легитимирано лице с правен интерес, в законоустановения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО и против акт, подлежащ на съдебно обжалване и контрол за законосъобразност, е процесуално допустимо.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения.

Оспореното решение е постановено от материално и териториално компетентния по смисъла на чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а” от КСО административен орган - директор на ТП на НОИ – С.-град, съгласно заповед № 1016-40-772/18.07.2017г. на подуправителя на НОИ.

Разпореждането на длъжностното лице по пенсионно осигуряване също е издадено от компетентен орган, което се удостоверява от приложената заповед № 1015-21-247/04.12.2018г./л. 52/ на директора на ТП на НОИ- С.-град.

В административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения. Административните актове са издадени от компетентни длъжностни лица в предписаната форма. Посочени са фактическите и правни основания за издаване на актовете. Актовете са мотивирани.

Актовете обаче не са постановени при спазване на материалния закон.

Според разпоредбата на чл.98, ал.1, т.1 от КСО пенсиите и добавки към тях се отпускат, изменят, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностно лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на НОИ или други длъжностни лица, определени от ръководителя на ТП на НОИ.

Съгласно чл.30, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), пенсията за инвалидност и добавката за чужда помощ на лицата, които не са навършили възрастта по чл. 68, ал. 1 КСО, се отпуска за времето на неработоспособността, определена от ТЕЛК (НЕЛК). Според ал.3 от същата разпоредба преосвидетелстването на лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане се извършва до изтичането на срока, за който е отпусната пенсията, след служебно повикване. Когато преосвидетелстването се извършва до първо число на месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и при предсрочно преосвидетелстване по молба на пенсионера, пенсията се определя в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца на преосвидетелстването. Когато преосвидетелстването е извършено в месеца, през който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и след това, не по вина на лицето, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от срока, до който е била отпусната.

Според разпоредбата на ал.4 от чл.30 НПОС, когато лицето не се е явило пред ТЕЛК по неуважителни причини и преосвидетелстването е извършено след изтичането на срока, до който е отпусната пенсията, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се или се намалява от датата на освидетелстването, а се прекратява от датата, до която е била отпусната.

Според разпоредбата на чл. 96, ал. 5 от КСО пенсията се прекратява с разпореждане на длъжностното лице по чл. 98, ал. 1, когато пенсионерът не се яви за преосвидетелстване от органите на експертизата на работоспособността, след като е служебно повикан.

В случая не се установява приложимост на цитираните разпоредби на чл.30, ал.4 НПОС и чл.96, ал.5 КСО. Безспорно е, че с ЕР на ТЕЛК № 3830/171 от 15.10.2021г. срокът на инвалидността е определен до 01.10.2024 г. Жалбоподателката е имала право на пенсия за инвалидност до посочената дата. Няма данни както в административната преписка, така и в съдебното производство тя да е уведомена, че следва да представи някакви документи или че следва да се яви на определена дата за преосвидетелстване. Лицето не се е явило за своевременно преосвидетелстване не по негова вина, а защото не е било служебно повикано. В случая не е спазена нормата на чл.101б от Закона за здравето, която вменява в задължение на Регионалната здравна инспекция да уведомява служебно лицата за необходимостта от редовно преосвидетелстване не по-късно от 4 месеца преди изтичане на определения в експертното решение срок на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. По делото не са представени доказателства за надлежно уведомяване в този смисъл, поради което не са налице предпоставките за прекратяване на пенсията на посоченото от органа правно основание.

Не е съобразена и разпоредбата на чл.56, ал.2 от ПУОРОМЕРКМЕ, която в приложимата й редакция, в сила (ред. ДВ.бр.23 от 2024г.) предвижда задължение за РЗИ да уведоми служебно лицата по ал. 1 от същата разпоредба, каквото лице се явява и жалбоподателката за необходимостта от редовно преосвидетелстване по повод получаване на пенсия. По делото не се установява подобно уведомяване да е извършено.

Като не са изследвали наличието на надлежно уведомяване по реда на чл.101б, ал.1 от 33, респективно чл.56, ал.2 от ПУОРОМЕРКМЕ пенсионният орган и директорът на ТП на НОИ С. са постановили актовете си без да изяснят всички обстоятелства от значение за конкретния

случай, в нарушение на изискването по чл.35 от АПК. Последното от своя страна е довело до извеждане на неправилен извод, че лицето не е се явило за преосвидетелстване след като е било служебно повикано. Ако към момента е налице висящо производство по преосвидетелстване, то е заради подаденото заявление от г-жа Б. на 30.09.2024г.

И за пълнота на произнасянето:след 01.10.2024г. е издадено ЕР на ТЕЛК № 90358/24.02.2025г., с което е определена 36% трайно намалена работоспособност, което решение е отменено по жалба на г-жа Б. с ЕР на НЕЛК 93008/145 от 04.09.2025г., с което е завишена оценката на 42% ТНР. В хода на съдебно обжалване пред АССГ решението на НЕЛК е оттеглено с акт за оттегляне на експертно решение № 93008/04.09.2025г. т.е. към настоящ момент спорът за определяне на актуалната намалена работоспособност на жалбоподателката е висящ.

Фактът на постановяване на новото решение на ТЕЛК и неговото оспорване следва да се съобрази с разпоредбата на чл. 98, ал. 7 КСО- ако решението на ТЕЛК и НЕЛК е обжалвано от председателя на медицинската комисия или по реда на чл. 112 от Закона за здравето, до влизането в сила на решението на НЕЛК, съответно на съда по обжалваното решение на органите на медицинската експертиза, се отпуска, възобновява и възстановява пенсия за инвалидност в размер на социалната пенсия за старост. Пенсията в размер на социалната пенсия за старост се отпуска, за да се осигури минимален доход, докато медицинската експертиза по обжалване не се реши окончателно — това е социално гарантирано изискване в съдебната практика, което ограничава възможността органът на НОИ да прекрати плащанията преди финално разрешаване на спора.

С оглед гореизложеното обжалваното Решение и потвърденото разпореждане са незаконосъобразни, поради което жалбата срещу тях следва да се уважи.

Водим от гореизложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на А. М. Б. Решение № 2153-21-159/10.06.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град и потвърденото с него Разпореждане № 21252194543 от 24.03.2025г. на ръководителя на „ПО“ при ТП на НОИ С. град.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне съобразно мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.